

Qo'qon 2007 y.

Tuzuvchi:

To'raqulova G.

Ushbu ishchi dasturi kafedraning 2007 yil 28 avgustidagi 1-majlisida muhokama etilgan

O'quv uslubiy bo'lim boshlig'i:

A.Turg'unov

Biologiya kafedrası mudiri:

S.Usmonov.

Yuqoridagi ishchi o'quv dasturi QDPI dagi o'quv uslubiy kengashining 2007-2008 yil 28 avgust 1-sonli yig'ilishida ko'rib chiqilgan.

Odam anatomiyasining maqsad va vazifalari:

Anatomiya fani kursi bo'yicha dasturda odam tanasining shakli, xususiyati, organ va to'qimalarining xilma-xilligi hamda ularni tanada joylashishi, bajaradigan funksiyalari, ta'surotlari, ularni nerv gumoral boshqarilishi, organlar sistemasi va ular ishining bir butunligiga ta'siri to'g'risida chuqur bilim berilishi mo'ljallangan. Unda yosh organizmlarning o'sishi va ulg'ayishi organ, to'qimalar va qaddi-qomati shakllanishida mehnat va jismoniy tarbiya, gigiena talablarini chuqur o'rganish nazarda tutiladi.

Jismoniy tarbiya "Bakalavr" yo'nalishi 1-kurs talabalari uchun "Odam anatomiyasi" fanidan soatlar taqsimoti.

	Ma'ruza	Laboratoriya	Jami:
1-semestr	30	38	68

Oliy ta'lim tizimida olib borilayotgan islohatlarga ko'ra ("Ta'lim to'g'risida" gi , "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" , "Davlat ta'lim standartlari") bir qator o'zgarishlar ro'y bermoqda.

Ishchi o'quv dasturni tuzishda bo'lajak o'qituvchi Respublikamiz maktablarida o'tiladigan nazariy anatomiya , biologiya fanlari asosida o'qitilib, o'quvchilarni mehnat faoliyatiga tayyorlash tashqi muhitini ehtiyotkorlik bilan muhofaza qiluvchilar etib tarbiyalash ishiga yordam berish kerak. SHu bilan bir qatorda u talabalarni maktablarda odam anatomiyasi ta'limini o'qitishga tayyorlashni ham nazarda tutadi.

Ma'ruzalar nomi va mazmuni.

№	Mavzular nomi va mazmuni	Maruzalar Soatlar ko'lam	Adabiyotlar	Bilimni tekshirish shakli
1.	KIRISH. Fanni o'qitishdan maqsad va vazifalar Anatomiya faniga kirish. Anatomiya fani, anatomiyaning o'rganish usullari, anatomiya fanining qisqacha tarixi. Odam gavdasini tuzilishi. A'zo va a'zolar sistemasi. Embrionning taraqqiy etishi to'g'risida tushincha. Odam tanasining shakllari va o'lchamlari. YOshga va jinsga oid masalalar. Qomatning tuzilishi. Anatomiya atamallari.	2 soat	1-2-3	Savol va javob
2.	Tayanch-Harakat a'zolari sistemasi. Suyaklar haqida bilish, suyaklarning tarkibi, tuzilishi. Suyaklarning rivojlanishi. Suyaklar klassifikatsiyasi. Tana skeleti. Umurtqalar, qovurg'alar. Elka kamari suyaklari va erkin qo'l suyaklari. Oyoq kamari suyaklari. Bosh skleti. Kallaning miya bo'limi suyaklari. Kallaning yuz bo'limi suyaklari	2 soat	1-2	Munozara uslubi
3.	Muskullar sistemasi. Muskullarning takomilashishi. Muskullarning tuzilishi. Muskullarning yordamchi apparatlari. Muskullarning turkumlari. Muskullar ishi. Antogenist va sinergist muskullar. Tana muskullari, ko'krak, qorin, Orkaning yuza va chuqur muskullari, Bo'yin muskullari yuza, o'rta, chuqur muskullarining tuzilishi va birlashishi. Bosh muskullari, Mimika muskullari. CHaynov muskullari. Elka kamari muskullari erkin qo'l muskullari. Oyoq muskullari. CHanoq muskullari son	4 soat	1-2-3	Savol va javob

	sohasidagi muskullar. Boldir muskullari. Oyoq asosi muskullari. Odam gavdasining tutishga ta'luqli harakatlari.			
4.	Bo'g'imlar. Suyaklarning o'zaro birikishi. Uziluksiz birlashmalar. Harakatchan birlashmalar. Bir o'qli, ikki o'kli, ko'ch o'kli bo'g'imlar, hamkor bo'g'inlar. Xususiy biomexanik: o'q atrofida aylanish tana xolatini saqlash, lokomotor harakat va joy o'zgartiruvchi harakatlar haqida tushuncha	2 soat	1-2-3	Savol va javob
5.	Ichki a'zolar. Umumiy ma'lumotlar. Hazm a'zolarining tuzilishi. Serroz parda. Og'iz bo'shligining tuzilishi. Halqumning tuzilishi tishlar, til. So'lak bezlarining tuzilishi va tarkibi. qizil O'ngach. Me'da, ingichka ichak va uning qismlari. Yo'qon ichak va uning bo'laklari. Jigarining tuzilishi. Oshqozon osti bezining tuzilishi. xazm a'zolarining rivojlanishi.	2 soat	1-2-3-4	Savol va javob
6.	Nafas a'zolarining tuzilishi. Nafas a'zolarining tokomili. Burun bo'shligi. Hiqildoq va uning tuzilishi. Kekirdak, bronxlar. O'pkalar, O'pkaning sigmentlari. Plevra.	2 soat	1-2-3	Savol va javob
7.	Siydik va tanosil a'zolarining tuzilishi. Siydik a'zolari: buyraklar, siydik yo'li, siydik pufagining tuzilishi. Siydik a'zolarining rivojlanishi. Tanosil a'zolari: erkak tanosil a'zolari, mayaklar, urug' chiqarishi yillari, urug' chiqarish pufakchalari urug' tizimchasi. Ayollar tanosil organlarining tuzilishi.	2 soat	1-2-3	Savol va javob
8.	YUrak va qon tomirlar sistemasi. YUrak. Arteriya qon tomirlari. Katta va kichik qon aylanish doirlari. Vena sistemasi. YUrakning ahamiyati va tuzilishi. YUrak devorlari, bo'shliqlari, klapanlari va muskullari haqida tushuncha. YUrakning toj tomirlari va O'tkazuvchi sistemasi. YUrak va limfa	4 soat	1-2	Savol va javob

	tomirlari. Embrionda qon aylanishi. Limfa sistemasi. Taloq.			
9.	Nerv sistemasi. Orqa miyaning joylanishi, tuzilishi. Bosh miya, joylanishi. Bosh miya taraqqiyoti. Uzunchoq miya, ortki miya, miyacha. O'rta miya, oraliq miya, uchinchi va to'rtinchi qorincha. Bosh miya yarim sharlarining tuzilishi. Orka va bosh miyaning O'tkazuvchi yO'llari, Periferik nerv sistemasi. Bosh miya nervlari. Orka miya nervlari. Vegetativ nerv sistemasi. Simpatik va parasimpatik nervlarning tuzilishi	4 soat	2-3-4	Savol va javob
10.	Sezgi a'zolari. Sezgi a'zolari yoki analizatorlarning turlari. Sezgi a'zolar filogenezi va ontogenezi. Terining tuzilishi, Eshitish va muvozonat a'zosini tuzilishi. Tashqi, o'rta va ichki. qulokning tuzilishi. Ko'rish analizatorining tuzilishi. Ko'z soqqasini tuzilishi. Ko'zning nur sindiruvchi aqarati. Kuzning yordomchi apraratlari. Ta'm va hid bilish analizatorlarining tuzilishi	4 soat	2-3-4	Kollekvium
11.	Ichki sekresiya bezlarining tuzilishi va xillari. qalqon simon bez, qalqon oldi bezlari. Gipofiz, epifiz, buyrak usti bezlarining tuzilishi.	2 soat	2-3-4	Savol va javob

Laboratoriya mashg'ulotlari mazmuni.

№	Mavzular nomi, mazmuni	Ma'ruza soatlar ko'lami	Adabiyotlar	Bilimni tekshirish shakli
1.	1-Mavzu: Tana skeletining tuzilishi. Umurtqa pog'onasi, qovurgalar, to'sh suyagining tuzilishi.	2	2-5 asosiy adabiyotlar	Kuzatuv natijalari asosida
2	2-Mavzu: Qo'l suyaklarining tuzilishi. Elka kamari. Elka bo'g'imi. Tirsak bo'g'imi bilan suyaklarini o'zaro birikishi. Panja suyaklarining o'zaro va bilak suyaklari bilan birikishi	2	1-3 asosiy adabiyotlar	Tajribada natijalari asosida
3	3-Mavzu: Pastki kamar suyaklarining tuzilishi. CHanok suyagining tuzilishi. Son va boldir suyaklarining tuzilishi	2	2-4 asosiy adabiyotlar	Kuzatuv natijalari asosida
4	4-Mavzu Kalla suyagining tuzilishi. Bosh skletning yuz bulimi suyaklari, Kalla suyagining ontogenezi. Kukrak kafasining tuzilishi. Umrov va kurak suyagi, kovurgalarning tuzilishi. Tush suyagining tuzilishi.	2	1-6 asosiy adabiyotlar	Tajribada natijalari asosida
5	5-Mavzu: Suyaklarning birlashuvi. Diartrozlar. Sinartrozlar bir o'qli, ikki o'qli, ko'p o'qli bo'g'inlar. Jismoniy mashqlarda sport texnikasi, sportchi tanasi bo'g'imlarining harakat tezligini o'rganish.	2	4-6 asosiy adabiyotlar	Savol-javob
6	6-Mavzu: Gavda muskullarining joylanishi. Ko'krak muskullarining joylanishi. qorin muskullarining birikishi. Orqaning yuza va chuqur muskullarini birikishi va joylanishi.	2	2-5 asosiy adabiyotlar	Kuzatuv natijalari asosida

7	7-Mavzu: Bosh va bo'yin muskullari. CHaynov muskullari. Mimika muskullari. Bo'yinning yuza, o'rta va chuqur muskullarini joylashishi.	2	1-3 asosiy adabiyotlar	Tajribada natijalari asosida
8	8-Mavzu Oyok muskullarning tuzilishi.CHanoq sohasidagi va son, boldir oyoq kaft muskullarining joylashuvi	2	2-5 asosiy adabiyotlar	Savol-javob
9	9-Mavzu: Hazm a'zolarining tuzilishi. Qorin bo'shligi, korin parda. Ichaklarning tuzilishi.	2	5-6 asosiy adabiyotlar	Kuzatuv natijalari asosida
10	10-Mavzu: Nafas a'zolarining tuzilishi. Hikildok, traxeya, o'pkalar va plevra pardalari		4-5 asosiy adabiyotlar	Tajribada natijalari asosida
11.	11-Mavzu: Siydik va tanosil a'zolarining tuzilishi. Buyraklar, siydik yo'li, siydik po'stlog'i, erkak va ayollarining jinsiy a'zolarining tuzilishi.	2	5-6 asosiy adabiyotlar	Savol-javob
12	12-Mavzu: YUrakning tuzilish. YUrak devori, yurak qopqoqlari yurakning toj tomirlari.	2	4-5 asosiy adabiyotlar	Savol-javob
13	13-Mavzu: Qon tomirlarning tuzilishi. Arteriya. Arteriola. Kapillyar, Venulla. YUqori va pastki kovak venalarining tuzilishi, joylanishi.	2	4-5 asosiy adabiyotlar	Savol-javob
14	14-Mavzu: Limfa sistemasi. Ko'krak limfa yo'li. Taloq, tananing turli qismlaridagi limfa tomirlari va tugunlari.	2	2-5 asosiy adabiyotlar	Tajribada natijalari asosida
15	15-Mavzu: Orka miyaning tuzilishi. Orqa miyaning kundalang kesimi pardalari, oq va kulrang moddasi. Orqa miya nervlari.	2	1-3 asosiy adabiyotlar	Savol-javob

16	16-Mavzu: Bosh miya va uning bo'laklari, uzunchoq miya. Miya ko'prigi, o'rta miya, oraliq miya, miyacha, bosh miya yarim sharlari.	2	2-4 asosiy adabiyotlar	Savol-javob
17	17-Mavzu: Somatik nerv sistemasi. Bosh miya nervlar, orqa miya nervlari va ularning chigallari.	2	1-6 asosiy adabiyotlar	Savol-javob
18	18-Mavzu: Vegetativ nerv sistemasi. Simpatik nerv tugunlari va tolalari. Parasimpatik nerv tugunlari va tolalari.	2	4-6 asosiy adabiyotlar	Tajribada natijalari asosida
19	19-Mavzu: Sezgi organlari. Ko'z, quloq, teri analizatorlarining tuzilishi.	2	2-5 asosiy adabiyotlar	Savol-javob

Mustaqil ta'lim mavzulari.

№	Mavzular nomi, mazmuni	Ma'ruza soatlar ko'lami	Adabiyotlar	Bilimni tekshirish shakli
1.	1.Odam tanasining shakllari va o'lchamlari. ishi.	2-soat	1-2-3	Savol-javob
2.	Suyaklarning birikish xillari.	4-soat	1-2	Munozara uslubi
3.	Muskullarning turkumlari. Muskullar	2-soat	1-2-3	Savol-javob
4.	Tana muskullari, ko'krak, qorin, orqaning yuza va chuqur muskullari.	4-soat	1-2-3-4	Savol-javob
5.	Bo'yin muskullari. Bosh muskullari.	2-soat	1-2-3	Savol-javob
6.	Bo'g'im yuzalarning xillari	4-soat	1-2-3	Savol-javob

	va bO'qim turlari.			
7.	Oshqozon osti bezining tuzilishi.	2-soat	2-3-4	Kollektivium
8	Nefronning tuzilishi va funksiyasi.	2-soat	1-2-3	Munozara baxs
9.	YUrak va qon tomirlar sistemasining tuzilishi	4-soat	1-2-3	Savol-javob
10	Taloqning tuzilishi va joylashuvi.	2-soat	1-2	Munozara
11	Nerv sistemasining tuzilishi.	2-soat	1-2-3-4	Savol-javob
12	Bosh miya nervlari va ularning nomlari.	4-soat	1-2-3-4	Savol-javob
13	Orqa miya nervlari va ularning chigallari.	2-soat	1-2-3	Savol-javob
14	Vegetativ nerv sistemasining joylashishi va tuzilishi.	2-soat	1-2-3-4	Savol-javob
15	Vegetativ nerv sistemasi.	2-soat	1-2-3	Savol-javob
16	Gipofiz.	2-soat	1-2-3-4	Savol-javob
17	Epifiz	2-soat	1-2-3	Savol-javob
18	Buyrak usti bezi.	2-soat	1-2-3-4	Savol-javob

“Odam anatomiyasi ” fani bo'yicha baholash mezonlari.

2007-2008 o'quv yili 1-yarim yillik

№	Ball	Baho	Talabning bilim darajasi
1.	86-100 %	“A'lo”	1. Odam anatomiyasi bo'yicha shaxsiy xulosa va qarorlar qabul qila oladi. 2. Odam anatomiyasi bo'yicha ijodiy fikr yurita oladi. 3. Odam anatomiyasi mustaqil mushohada qila oladi. 4. Odam anatomiyasi tushunchalarini amalda qo'llay oladi. 5. Odam anatomiyasi tushuncha va qonuniyatlarini mohiyatini tushuntira oladi. 6. Odam anatomiyasi tushunchalarni sog'lom turmush tarzini shakllantirish uchun hayotda tadbiq eta olish.
2.	71-85 %	“yaxshi”	1. Odam anatomiyasi tushunchalar bo'yicha

			mustaqil mushohada qila oladi. 2. Odam anatomiyasi qonuniyatlar va tushunchalarni amalda qo'llay oladi. 3. Odam anatomiyasi gigienaga oid qonuniyatlarini mohiyatini tushuntira oladi. 4. Odam anatomiyasi oid hodisalar, sog'lom turmush tarzini shakllantirish yuzasidan mustaqil fikr yuritiladi.
3.	55-70 %	“qoniqarli”	1. Odam anatomiyasi fani tushuncha qonuniyatlarini mohiyatini tushuntira oladi. 2. Odam anatomiyasi termini va gigienaga oid qonuniyatlarini og'zaki tushuntiradi. 3. Odam anatomiyasi hodisalar, tushuncha qonuniyatlar haqida tasavvurga ega.
4.	0-54 %	“qoniqarsiz”	1. Odam anatomiyasi haqida hodisalar, tushunchalar tasavvurga ega. 2. Odam anatomiyasi va gigienasi qonuniyatlar haqida tasavvurga ega emas

1. Joriy baholash -50 ball

№	Baholash turlari	Son i	Ajrati l-gan ball	Jam i ball	
1.	Darsdagi faolligi	3	4	12	a) Ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarni konspektlashtirganligi va berilgan savollarga to'g'ri javobi uchun – 2 ball b) mustaqil fikr uchun – 2 ball
2.	Laboratoriya ?	15	1	15	a) Laboratoriya ishiga qatnashib, ish haqidagi nazariy bilimga ega bo'lsa – 0.4 ball b) Laboratoriyani mustaqil bajarib natijalar olishiga – 0.4 ball v) Olingan natijalarni hisoblash ishlarini bajarib, mustaqil xulosa chiqara olishiga – 0.2 ball
3.	Test	3	5	15	Test soniga mos holda to'g'ri javoblar uchun – 5 ball
3.	Uyga vazifa	2	4	8	a) To'liq bajarganligi uchun - 2 ball b) Izohlab berganligi uchun - 2 ball

2. Oraliq baholash – 35 ball

1.	Kollokvum	3	5	15	a) Berilgan mavzuni to`la yoritishi, biologik atamlar, tushunchalarni to`g`ri tushuntirish – 3 ball b) Izohlashda savolni mantiqan to`g`ri tushuntirish – 2 ball
2.	Yozma ish	2	5	10	a) Berilgan mavzuni to`la yoritishi, biologik atamlar, tushunchalarni to`g`ri tushuntirish – 3 ball b) Izohlashda savolni mantiqan to`g`ri izoxlab berganligi uchun – 2 ball
3.	Ijodiy izlanish	2	5	10	a) Ilmiy adabiyotlardan o`rinli foydalanganligi – 2 ball b) Qo`shimcha adabiyotlardan ham foydalanganligi – 2 ball v) Mavzu mazmunan to`g`ri ochib berilgan - 1 ball

3. Yakuniy baholash – 15 ball

1.	Yozma ish	1	15	15	a) ijodiy fikrlab, mustaqil mushoxada yuritib va xulosa chiqarilgan bo`lsa – 5 b) muammo mohiyatini tushunib, mus-taqil mushoxada yuritilgan bo`lsa - 5 v) muammo mohiyati tasavvurga ega bo`lib yoritilsa – 5
----	-----------	---	----	----	--

1-kurs Jismoniy tarbiya guruhi uchun “Odam anatomiyasi ” fani bo'yicha reyting ishlanmasi

2007-2008 o'quv yili 1-yarim yillik

№	Nazorat turlari	I-nazorat haftasi		II- nazorat haftasi		III- nazorat haftasi		Jami ball
		J/B	O/B	J/B	O/B	J/B	O/B	
1.	Uyga vazifa							
2	Test so'rovi				1			1
3	Darsdagi faoliyat							
4	Laboratoriya ishi	10		10		18		38
5	Kollektivum							
6	Mustaqil ish		12		16		18	46
7	Yakuniy baholash							15
	Jami:							100 ball

ADABIYOTLAR.

- 1.Ahmedov N.K. «Odam anatomiyasi atlas» T., O'zbekiston milliy ensiklopediyasi davlat ilmiy nashriyoti. 2006 y.
- 2.Qodirov E. «Anatomiya». T., 2003 y.
- 3.Sapin M.R., Sivoglazov V.I. «Anatomiya i fiziologiya cheloveka».M.,1999 g
- 4.Xudoyberdiev R.E., Ahmedov N.K., Zohidov X.Z. «Odam anatomiyasi» Tibbiyot oliygohlari uchun darslik. T., Ibn Sino nashriyoti 1993 y.

